

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова література: Історія зарубіжної літератури

для студентів

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 035.041.01 Мова і література (англійська)

освітньої програми: 035.043.02 Мова і література (німецька)

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

2022-2023 н.р.

Розробники: *Галина Бітківська*, завідувач кафедри світової літератури,
доктор філологічних наук, доцент.
Юрій Ковбасенко, професор кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, професор;

Викладачі: *Юрій Ковбасенко*, професор кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, професор;
Галина Бітківська, завідувач кафедри світової літератури,
доктор філологічних наук, доцент;
Тетяна Тверітінова, доцент кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури
Протокол від 02 вересня 2022 року № 1
Завідувач кафедри _____ *Галина Бітківська* (Галина Бітківська)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної) програми:
Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), _____ 2022 р.

Гарант освітньої (професійної) програми (керівник проектної групи)

_____ *Валентина Якуба* (Валентина Якуба)

_____ *Ольга Шапочкіна* (Ольга Шапочкіна)

Робочу програму перевірено
_____ *од вересня* 2022 р.

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи _____ *Світлана Горобець* (Світлана Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №__

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Світова література		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	18/540	
Курс	1-4	
Семестр	1-7	
Кількість змістових модулів з розподілом		
Обсяг кредитів	18	
Обсяг годин, у тому числі:	540	
Аудиторні	240	
Модульний контроль	36	
Семестровий контроль	60	
Світова література: Історія зарубіжної літератури		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, у тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – розкрити закономірності світового літературного процесу в добу Античності, Середньовіччя та Відродження, національну своєрідність літературних процесів у різних країнах Європи, художні особливості творчості письменників зазначеного періоду.

Завдання курсу: формування компетентностей у студентів освітньої програми Мова і література (англійська):

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності (ФК): Загально-професійні компетентності:

ФК 5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів англійською мовою.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ФК 10 Здатність здійснювати літературознавчий, лінгвістичний та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Комунікативні компетенції:

ФК 13 Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК 19 Методична і психолого-педагогічна компетенція: знання закономірностей розвитку особистості, формування процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови; комунікативно-педагогічна взаємодія для різних вікових груп, використання й передача знань для навчання англійської мови і літератури;

ФК 20 Лінгво-прикладна компетенція передбачає: володіння лінгво-дидактичними уміннями, методичними прийомами та технологіями, необхідними для ефективної навчальної роботи в освітніх закладах;

формування компетентностей у студентів освітньої програми: Мова і література (німецька)

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК1 Загально-професійні компетентності: Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії німецької мови.

ФК4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів німецькою мовою.

ФК8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів німецькою мовою.

ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12 Здатність до організації ділової комунікації

ФК13 Комунікативні компетенції: Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК14 Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти. ФК18 Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом.

2. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання для студентів освітньої програми Мова і література (англійська):

ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію англійської мови і літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і

процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та англійської художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 14 Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН 20 Володіти мовою фаху на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання;

ПРН 21 Перенести знання та вміння у перекладацьку практику з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій; володіти практичними навичками моделювання процесу перекладу; організувати процес перекладу.

ПРН 22 Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, складати різні види планів для організації процесу навчання англійською мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу у закладах та специфіку професійної педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання для студентів освітньої програми: Мова і література (німецька)

ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію німецької мови і літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести

відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. ПРН19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН20 Володіти мовою фаху на рівні B2/C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт							
		Усьог	Аудиторних					Самост на Робота	М- кон оль
			Лек ї	Сем арс і	Пр ичн	Лаб рат ні	Инди дуал і		
Змістовий модуль I. Історія зарубіжної літератури Стародавньої Греції									
1	Вступ. Загальна характеристика та періодизація давньогрецької літератури.		2	-	-	-	-	4	
2	Міфологія. Давньогрецький епос				2	-	-	-	
3	Давньогрецька лірика				2	-	-	-	
4	Давньогрецька драма. Арістотель про теорію драми		2		-	-	-	10	
5	Еллінська трагедія. Творчість Есхіла.				2	-	-	-	
6	Творчість Софокла і Еврипіда				2	-	-	-	
7	Еллінська комедія				2	-	-	-	2
Змістовий модуль II. Історія зарубіжної літератури Стародавнього Риму									
8	Загальна характеристика та періодизація давньоримської літератури.		2	-	-	-	-	4	
9	Давньоримський театр. Плавт. Теренцій.		-	-	2	-	-	-	
10	Римська лірика.				2	-	-	-	
11	Вергілій. «Енеїда». Антична література та світовий культурний процес		2		-	-	-	10	
12	Горацій і Овідій.				2				
13	Вергілій. «Енеїда».				2	-	-	-	
14.	Античний роман. Лонг. Петроній. Апулей				2	-	-	-	2
Змістовий модуль III. Література європейського Середньовіччя									
15.	Вступ. Специфіка Середньовіччя як історичної і культурної доби		2						
16.	Особливості розвитку літератури європейського Середньовіччя		2					14	2
17	Героїчний епос раннього Середньовіччя				2				
18	«Пісня про Роланда» як вершина французького героїчного				2				
19	Пісня про Нібелунгів				2				
20	Рицарський роман як новий жанр середньовічної літератури				2				
21	Данте Аліг'єрі "Божественна комедія". Пекло				2				
Змістовий модуль IV. Література європейського Відродження									
22.	Специфіка Відродження як історичної і культурної доби		2						
23	Особливості розвитку літератури європейського Відродження		2					14	2

24	Художні особливості лірики Відродження.				2				
25	Сервантес. Дон Кіхот.				2				
26	В. Шекспір: Ромео і Джульєтта.				2				
27	В. Шекспір: Гамлет.				2				
28	В. Шекспір: Буря				2				
Разом за навчальним планом		120	56	16	40	-		56	8

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Лекція 1. Вступ. Загальна характеристика і періодизація античної літератури.

Давньогрецький епос (2 год.)

Антична література: хронотоп, періоди, домінуючі риси, головні постаті. Загальна характеристика та періодизація давньогрецької літератури.

Еллінський фольклор і міфотворчість. Основні цикли (кікли) еллінських міфів та їхній вплив на літературу.

Загальна характеристика архаїчного періоду еллінської літератури. «Гомерівське питання».

Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомер. «Одіссея»: проблематика, система образів, художні особливості.

Дидактичний епос. Гесіод. Поема «Роботи і дні»: проблематика, система образів, художні особливості.

Езоп – легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі.

Пародійний епос. «Батрахоімахія» як пародійна паралель до «Іліади». Питання про авторство «Батрахоімахії».

Еллінська лірика, її провідні жанри та найголовніші представники.

Особливості творчості Сапфо. Особливості творчості Алкея. Особливості творчості Архілоха.

Особливості творчості Тірtea. Особливості творчості Алкмана. Особливості творчості Анакреонта.

Основні поняття: «антична література», «еллінська література», «елліністичний період еллінської літератури», «аттичний період античної літератури», «міфологічний кікл», «гомерівське питання», «формульний стиль», «ретардація»; «дидактичний епос», «езопова мова» і дидактичний епос, «пародійний епос». «Мелос», «монодична лірика», «сольна лірика», «хорова лірика», «ямби», «елегія», «ембатерія», «пеан», «дифірамб».

Лекція 2. Давньогрецька драма. Арістотель про теорію драми (2 год.)

Походження та особливості еллінської драми. «Поетика» Арістотеля і теорія драми (зокрема – поняття «катарсис», «мімезис»).

Еллінська трагедія. «Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий». Історико-міфологічні ферменти трагедії «Перси» та трилогії «Орестея».

Софокл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедій «Едіп-цар/тиран» і «Антигона».

Еврипід. Проблематика, композиція, система образів, літературне відлуння трагедії «Медея» й «Іпполіт».

Еллінська комедія: джерела та особливості. Найвидатніші еллінські комедіографи та їхні найвідоміші твори.

Рання («політична») аттична комедія. Арістофан. Проблематика, система образів комедій «Лісістрата», «Хмари», «Жаби», «Вершники».

Пізня («сімейно-побутова») аттична комедія. Менандр. Загальна характеристика комедії «Третейський суд» і «Відлюдник».

Еллінська література доби римського панування. Плутарх. Нарис життя та особливості творчості. Загальна характеристика «Порівняльних життєписів».

Основні поняття: «драма», «катарсис», «мімезис», «трагедія», «комедія», «рання аттична комедія», «пізня аттична комедія», «буколіка».

Практичні заняття:

1. Давньогрецький епос
2. Давньогрецька лірика
3. Еллінська трагедія. Творчість Есхіла.
4. Творчість Софокла і Еврипіда
5. Еллінська комедія

Модуль II.

Лекція 3. Загальна характеристика та періодизація давньоримської літератури. (2 год.)

Періодизація та особливості та давньоримської літератури, вплив на неї еллінської культури.

Римська драма. Тит Макцій Плавт. Композиція, проблематика та система образів комедії «Скарб». Особливості конфлікту комедії «Псевдол».

Публій Теренцій Афр. Композиція, проблематика та система образів комедії «Свекруха». Специфіка образної системи комедії «Брати».

Основні поняття блоку: «тогата», «паліата», «контамінація».

Загальна характеристика римської літератури кінця Республіки. Діяльність гуртка неотериків. Особливості творчості Катулла.

Період становлення Імперії або «доба Августа» - «золота доба» давньоримської літератури. Діяльність гуртка Мецената.

Овідій. Нарис життя та особливості творчості. Лірика. Поєми. Художні особливості «Метаморфоз».

Гораций. Нарис життя та особливості творчості. «Послання до Пізонів» та ода «До Мельпомени» («Пам'ятник»), їхнє відлуння в світовій літературі.

Основні поняття блоку: «алюзія», «бурлеск»; «заангажована література», «інтертекст», «літературне відлуння», «меценатство», «неготіум», «неотерики», «отіум», «ремінісценція», «травестія», «artpoetica».

Лекція 4. Вергілій. «Енеїда». Антична література та світовий культурний процес (2 год.)

Вергілій. Нарис життя та особливості творчості. «Буколіки», «Георгіки»: загальна характеристика. «Енеїда»: творча історія, проблематика, система образів, літературне відлуння. Вергілій і Гомер. Концепція Вергілія та її втілення у «Енеїді» (книга 6, уривок від слів «Інші зуміють...» до слів «...мечем підкорять гордовитих»). Питання про головного героя «Енеїди».

“Енеїда” Вергілія і “Вергилиева “Энеида”, на малороссийский язык перелицованная” І.Котляревського: компаративний аналіз.

Причини травестування І.Котляревським Вергілієвої „Енеїди”.

Схилок античної літератури. Пізній античний роман. Лонг. Психологічний пасторальний (буколістичний) роман «Дафніс і Хлоя»: стилістичні особливості, проблематика, система образів. Апулей. Роман «Золотий віслик»: загальна характеристика.

Загальна характеристика античної літератури, її історичне значення. Найвидатніші українські перекладачі античних авторів.

Основні поняття теми:

«алегорія», «буколіка», «культурне відлуння», «літературні впливи та запозичення», «пастораль», «твір-донор», «твір-реципієнт»

Практичні заняття:

6. Давньоримський театр. Плавт. Теренцій.
7. Римська лірика. Катулл
8. Горацій і Овідій.
9. Вергілій. «Енеїда».
10. Античний роман. Лонг. Петроній. Апулей

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Історія зарубіжної літератури Середньовіччя

Лекція 5 (2 год)

ВСТУП. Специфіка Середньовіччя як історичної і культурної доби. Загальна характеристика літератури раннього Середньовіччя. Загальна характеристика літератури зрілого Середньовіччя

Частина 1. Середньовічна література: хронологічні межі та періодизація. Загальна характеристика літератури раннього Середньовіччя: латинська література («учена» література латиною) і народно-поетична література.

Народний епос раннього Середньовіччя. Героїчні та фантастичні саги. Кельтські саги (скели) про Кухуліна. Поєднання міфологічних і казкових рис в образі Кухуліна. Художні особливості ірландських скел.

Англосаксонська епічна поезія: «Поема про Беовульфа». Борхес про історію знахідки та публікацію поеми, основні сюжетні колізії, особливості композиції. Український переклад поеми Оленою О'Лір. Сучасні підходи до вивчення поеми.

Основні поняття: раннє Середньовіччя, зріле, або високе Середньовіччя, народний епос, саги, скели, поезія скальдів, кенінги, хейті.

Література:

1. Абеляр П. Історія моїх страждань. Утішне послання до друга. Листування Абеяра й Елоїзи. Ісповідь Віри Елоїзи / П'єр Абеляр ; пер. з лат. Ростислава Паранька. Львів : Літопис, 2004. 136 с.
2. Беовульф / із англосаксон. мови розміром оригіналу переклала Олена О'Лір ; наук. ред. Катерина Шрей і Олег Фешовець. Львів : Астролябія, 2012. 206, [1] с. : іл.
3. Ірландська середньовічна лірика / Пер. Ю. Винничука. *Всесвіт*. 1992. №3–4. С. 134–138.
4. Качуровський І.В. Острів фантастів... . *Генерика і архітектоніка*. К., 2005. С. 40–50.

Частина 2. Тематичне розмаїття літератури зрілого Середньовіччя: релігійна література, рицарська література, міська література.

Система жанрів рицарської літератури: героїчний епос, куртуазна лірика, рицарський роман.

Основні зразки героїчних епосів: французький героїчний епос «Пісня про Роланда», іспанський героїчний епос «Пісня про мого Сіда», німецький героїчний епос «Пісня про Нібелунгів».

Куртуазія як культурний феномен. Походження терміна. Південна і північна моделі куртуазії. Відображення куртуазії в літературі. Куртуазна лірика: основні поетичні школи (поезія трубадурів, поезія труверів, поезія міннезінгерів) та їхні художні відкриття..

Рицарський роман: виникнення жанру, спільне і відмінне з героїчним епосом, основні цикли, тексти, художні особливості. Михайлов А. про рецепцію середньовічних легенд у європейській літературі.

Роман про Трістана та Ізольду: версії, що збереглися, реконструкція Жозефа Бедьє. Середньовічні культурні реалії в романі, стосунки васал – сюзерен та куртуазні стосунки. Основна проблематика та система образів роману. Основні сюжетні колізії. Художні особливості «Роману про Трістана та Ізольду», його літературне відлуння, причини популярності сюжету. Інтерпретація легенди Лесею Українкою («Ізольда Білорука»).

Основні поняття: героїчний епос, тирада (лесса), тонічний вірш, алітерація, куртуазія, куртуазна лірика, поезія трубадурів, поезія труверів, поезія міннезінгерів, рицарський роман, авентюра.

Література:

1. Пісня про Роланда
2. Пісня про мого Сіда
3. Пісня про Нібелунгів
4. Пісні трубадурів / Перекл. М. Терещенко. *Сузір'я французької поезії*: В 2 т. Т. 1. . К., 1971.
5. Поезія міннезінгерів / Перекл. Л. Первомайський. Первомайський Л. Твори: В 7 т. Т. 6. К., 1978.
6. Фогельвайде Вальтер фон дер. Поезії / Перекл. П. Тимочко. *Всесвіт*. 1999. № 7. С. 81–89.
7. Роман про Трістана та Ізольду. К., 1992.
8. Мегела, І.П. Література європейського середньовіччя : курс лекцій / Іван Мегела ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології, Каф. заруб. літ. Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2016. 409 с.
9. Рихло П. В. Німецькі драматичні інтерпретації легенди про Трістана та Ізольду / П.В. Рихло. *Питання літературознавства*. 1995. Вип. 2. С. 16–30.
10. Ружмон Дені де. Любов і західна культура / Пер. з франц. Ярина Тарасюк Львів: Літопис, 2000. 304 с.
11. Цебрій І. В. Героїчне Середньовіччя в театральних образах : [посіб. для студентів ВНЗ : у 2- кн.] / [редагування драматичних творів та авт. комент. до них] Ірина Цебрій. Полтава : ПНПУ, 2014. 287 с.

Лекція 6 (2год)

Міська література. Творчість Данте

Культура середньовічного міста як передумова виникнення міської літератури.

Жанрове й тематичне розмаїття міської літератури: фаблію, шванк; тваринний епос («Роман про Ренара»), алегорична поема («Роман про Троянду»), міська лірика й драматургія.

Огляд життя і творчості Данте. Збірка «Нове життя», виявлення в ній традицій «солодкого нового стилю», жанрові ознаки сонету. Возвеличення в образі Беатріче якостей земної жінки до Мадонни.

Античні й середньовічні джерела «Божественної комедії». Жанрова своєрідність твору, його зв'язок із жанром видіння. Композиція поеми, символіка чисел у творі. Данте про сенс твору в листі до Канграде делла Скала (буквальний, алегоричний, моральний і анагогічний рівні).

Всесвітнє значення поеми Данте. І. Франко про Данте і його поему. Основні переклади «Божественної комедії» українською мовою.

Основні поняття: міська література, «солодкий новий стиль», сонет, терцина.

Література:

1. Із „Роману про Троянду”. *Сузір’я французької поезії* / Пер. і переспів М. Терещенка. К.: Дніпро, 1971.
2. Роман про Ренара / Переспів з давньофранцузької В. Коптілова. *Всесвіт*. 2001. № 1–2. С. 124–136.
3. Данте. Божественна комедія / Пер. з італ. і коментарі Є.А. Дроб’язка; Передмова О.Б. Алексєєнко. Харків: Фоліо, 2001. 607 с.
4. Данте. Божественна комедія: Пекло: поема / Данте; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. Львів: Астролябія, 2017. 352 с.
5. Данте. Божественна комедія: Чистилище: поема / Данте; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. Львів: Астролябія, 2017. 320 с.
6. Данте. Божественна комедія: Рай: поема / Данте; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. – Львів: Астролябія, 2017. – 368 с.
7. Данте. Божественна комедія. Пекло / Пер. з італ. П. Карманського та М. Рильського; Вступ. ст. О.І. Білецького. К.: Держ вид во худ. літ., 1956. 221 с.
8. Данте. Нове життя / Пер. з італ. М. Бажана, І. Драча, В. Житника, В. Коротича, Д. Павличка, А. Перепаді. К.: Дніпро, 1965. 136 с.
9. Франко І.Я. Данте Алігієрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір його поезії // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 ти томах. Т. 12. К.: Наукова думка, 1989. С. 7–231.
10. Білецький О.І. Поема Данте // Білецький О.І. Зібрання праць: В 5 ти томах. Т.5. К., 1966.
11. Новикова М. Українська „Божественна комедія”. *Сучасність*. 1995. №5. С. 62–64.
12. Данте і Україна / Уклав М. Стріха. К., 2000.
13. Стріха М. Данте й українська література. Досвід рецепції на тлі „запізнілого націєтворення”. К.: Критика, 2003. 164 с.

Практичне заняття 11. Героїчний епос раннього Середньовіччя

Практичне заняття 12. “Пісня про Роланда” як вершина французького героїчного епосу

Практичне заняття 13. Пісня про Нібелунгів

Практичне заняття 14. Рицарський роман як новий жанр середньовічної літератури

Практичне заняття 15. Данте Аліг’єрі “Божественна комедія”. Пекло

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Історія зарубіжної літератури Відродження

Лекція 7 (2 год)

Специфіка Відродження як культурної і історичної доби.

Італійське Відродження

Література Відродження, її основні риси та періодизація. Роль ренесансного гуманізму в утвердженні культури Відродження.

Поняття «Передвідродження», його визначальні ознаки: актуалізація античної спадщини, пробудження інтересу до людської особистості, певних аспектів реального світу тощо. Представники Передвідродження: англійський поет, основоположник англійської національної літератури Дж.Чосер (1340–1400 рр.), французький поет, автор творів антиаскетичного сатиричного спрямування Ф. Війон (1431 р. після 1463 р.), нідерландський живописець і мініатюрист Я.Ван Ейк (1390–1441 рр.) та ін.

Відродження як епоха створення нової культури, заснованої на принципі вільного розвитку автономної особистості, її звільнення від релігійної опіки й церкви, уславлення радощів земного життя, прагнення критично ставитись до світу: зовнішнього і внутрішнього.

Італійське Відродження: своєрідність, періодизація (треченто, кватроченто, чінквеченто). Треченто: Петрарка, Бокаччо. Кватроченто: Матео Боярдо, «Закоханий Роланд». Чінквеченто: Лодовіко Аріосто, «Шалений Роланд»; Торквато Тассо, «Звільнений Єрусалим». Поняття про маньєризм.

Петрарка. Огляд життєвого і творчого шляху. Жанрове розмаїття «Книги пісень» (II Canzoniere): 317 сонетів, 29 канцон, 9 секстин, 7 балад, 4 мадригали; основні редакції. Центральний образ ліричного героя. Різні теми: антиватиканські сонети (68, 114, 136–138), патріотичні канцони (53, 128), сонети на життя і на смерть донни Лаури. Значення творчості Петрарки: звільнення поезії від містики, алегоризму і абстракції; новаторство в любовній ліриці зображення кохання як реального земного почуття, психологічний аналіз стану закоханого; надання поетичній формі самостійного значення. Поняття про петраркізм як рух у європейській поезії, наслідування поетичного стилю Петрарки.

Бокаччо. Композиція, проблематика, система образів «Декамерона», його значення для розвитку нової європейської прози.

Основні поняття: Передвідродження, Відродження, неоплатонізм, сонет, збірка новел.

Література:

1. Петрарка Ф. Канцоньєре. Харків: Фоліо, 2007. 282 с.
2. Петрарка Ф. Сонети. Переклад Д. Павличка, Г. Кочура, Д. Паламарчука, І. Качуровського. *Всесвіт*. 2001. № 1 2. С. 184–185.
3. Петрарка Ф. Лист до нащадків.
4. Бокаччо. Декамерон. К. : Вид. центр «Просвіта», 2006.
5. Кочур Г. Джованні Бокаччо . Там же, С. 144–172.
6. Наливайко Д. Джованні Бокаччо: на переході від Високого середньовіччя до Відродження. Там же, с. 181–211.
7. Парандовський Я. Петрарка.

Лекція 8 (2 год)

Німецька та англійська література доби Відродження

Специфіка культури гуманізму в Німеччині та Нідерландах, її вплив на розвиток літератури. Виникнення книгодрукування, поширення «народних книг». Характеристика книги про Тіля Ейленшпігеля (прибл. 1500 р.) як збірки майже 100 шванків про життя, пригоди й витівки Тіля Ейленшпігеля. Літературна обробка образу Тіля у романі Шарля де Костера «Легенда про Тіля Уленшпігеля і Ламме Гудзака». Особливості композиції та трактування головного персонажа в першій книжковій версії історії про Фауста (1587 р.) Йогана Шпіса.

Творчість Себастьяна Бранта (1457–1511). Художня своєрідність сатирико-дидактичного твору «Корабель дурнів» (1494).

Еразм Роттердамський (1466–1536) як найвидатніший представник нідерландського Відродження. Специфіка форми твору «Похвальне слово Глупоті» (жартівливий панегірик). Алегоричний сенс почиту Глупоти (Самолюбство, Улесливість, Лінь, Насолода, Обжерливість, Розгул і Непробудний сон). Антивоєнний пафос «Жалоби Миру, звідусіль вигнаного й злоланого» Еразма Роттердамського.

Історичні і соціальні умови в Англії 14–16 ст. Передренесанс: Дж. Чосер, «Кентерберійські оповідання».

Утопія. Томас Мор.

Театр і драма. Попередники Шекспіра.

Огляд життя і творчості Шекспіра. Шекспірівське питання: позиції шекспіристів та антишекспіристів, огляд дискусії І. Гілілова та М. Балашова. Поняття про шекспірівський канон. Жанрові різновиди драматургії Шекспіра. Періодизація творчості Шекспіра. «Ромео і Джульєтта»: особливість драматичного конфлікту, система образів, еволюція характерів головних персонажів. Ідейно художня своєрідність трагедії «Гамлет». Поняття про гамлетизм. Пізня творчість. «Буря».

Особливості художнього втілення біографії та творчості В. Шекспіра в англійській літературі другої половини ХХ ст. початку ХХІ ст. (Т. Стоппард «Закоханий Шекспір», «Розенкранц і Гільденстерн метрві»; Е. Бонд «Лір», «Бінго»; Р. Най «Містер Шекспір», «Місіс Шекспір» та ін.).

Основні поняття: гуманізм, «народні книги», сатира, дидактика, алегорія, літературне обрамлення. комедія, трагедія, сонет.

Література:

1. Шекспір В. Сонети. Сон літньої ночі. Король Лір. Отелло. Ромео і Джульєтта. Гамлет. Буря
2. Шекспір В. Гамлет, принц данський / Вільям Шекспір ; з англ. пер. Юрій Андрухович ; [іл. В. Єрко ; ред. І. Малкович]. Вид. 3 тє. Київ : А БА БА ГА ЛА МА ГА, 2014. 237, [1] с. : іл.
3. Шекспір В. Ромео і Джульєтта : [п'єса] / Вільям Шекспір ; пер. з англ. Ірини Стешенко. Київ : Знання, 2016. 175 с.
4. Шекспір В. Трагедія Ромео і Джульєтти / Вільям Шекспір ; іл. Владислава Єрка ; [пер. з англ. Ю. Андрухович ; ред.: І. Малкович]. Київ : А БА БА ГА ЛА МА ГА, 2016. 206, [1] с. : іл.
5. Дроздовський Д.І. Рецепція В. Шекспіра в українській еміграційній літературі 1940 – 1960 х рр. : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Дроздовський Дмитро Ігорович ; НАН України, Ін т літератури ім. Т. Г. Шевченка. К., 2013. 20 с.
6. Еразм Роттердамський. Похвала Глупоті. Жалоба Миру, звідусіль вигнаного й злоаного.
7. Корнелюк, Б.В. Художній світ історичної хроніки "Річард III" Вільяма Шекспіра та її інтермедіальні проєкції в світлі теорії інтернаціональності : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Корнелюк Богдан Васильович ; НАН України, Ін т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2016. 20 с.
8. Лучук О. Shskespeareana. Лучук О. Діалогічна природа літератури. Львів: Вид во Укр. катол. ун ту, 2004. С. 47 120.
9. Міненко О.В. Рецепція Вільяма Шекспіра в українських перекладах ХІХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Міненко Олеся Василівна ; М во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун т ім. О. Гончара. Д., 2013. 20 с.
10. Москвітінна Д.А. Американська парадигма рецепції Вільяма Шекспіра за часів просвітництва і романтизму : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Москвітінна Дар'я Анатоліївна ; НАН України, Ін т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2014. 23 с.
11. Себастьян Брант. Корабель дурнів.
12. Торкут Н. Інтерпретація сонетів В.Шекспіра в методологічному просторі міждисциплінарного діалогу. *Ренесансні студії*. 2006. Вип. 11. С. 3–19.
13. Торкут Н. В. Шекспір: історія та драматичні хроніки . Шекспір В. Історичні хроніки. Харків: Фоліо, 2004. С. 3–34.
14. Торкут Н. Трагічне крещендо шекспірової музи . Шекспір В. Трагедії. Харків: Фоліо, 2004. С. 3–38.
15. Храброва Г. М. Специфіка художньої репрезентації гендерного дискурсу в ранніх поемах В. Шекспіра : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Храброва Ганна Миколаївна ;

Чорномор. держ. ун т ім. П. Могили. Миколаїв, 2012. 22 с.

16. Чосер Дж. Кентерберрійські оповідання.

17. Шаповалова М.С. Шекспір в українській літературі. Львів, 1976.

18. Український шекспірівський портал. – Режим доступу: <http://shakespeare.zp.ua/>

Практичне заняття 16. Ідейно художні особливості лірики Відродження.

Практичне заняття 17. Сервантес. Дон Кіхот.

Практичне заняття 18. В. Шекспір: Ромео і Джульєтта.

Практичне заняття 19. В. Шекспір: Гамлет.

Практичне заняття 20. В. Шекспір: Буря

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування практичних занять	1	20	20
3.	Виконання завдання із самостійної роботи	5	4	20
4.	Робота на практичному занятті	10	20	200
5	Виконання тестових завдань до практичних занять	8	20	160
6	Виконання тестових завдань до самостійної роботи	5	4	20
7	Модульна контрольна робота	25	4	100
Максимальна кількість балів 528, коеф. 5,28				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота №1

ТЕМА: ПАРОДІЙНИЙ («БАТРАХОМІОМАХІЯ») І ДИДАКТИЧНИЙ ЕПОС (ГЕСІОД, ЕЗОП)

1. «Батрахоміомахія» як пародійна паралель до «Іліади» і «Одіссеї».
2. Питання про причини і засоби дегероїзації гомерівських поем.
3. Питання про авторство «Батрахоміомахії».
4. Гесіод як творчий «суперник» Гомера.
5. Поема «Роботи і дні»: проблематика та художні особливості.
6. Вставний фрагмент про солов'я і яструба як прообраз байки і зародок стрижневого мотиву всесвітньої літератури «на світі здавна так ведеться, що вищий перед нижчим гнеться» («у сильного всегда бессильный виноват»).

7. Гесіодова періодизація історії людства («золота доба», «срібна доба» і т.д.), її морально дидактичний сенс та культурне відлуння.
8. Байка як дидактичний жанр античної літератури.
9. Езоп – легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі.
10. Формальні особливості, провідні мотиви, головні герої та літературне відлуння езопових байок. «Езопова мова» у всесвітній літературній традиції.

Самостійна робота №2

ТЕМА: ДАВНЬОГРЕЦЬКА НАУКОВА ПРОЗА.

I. Історіографія

1. Геродот – «батько історії». Особливості творчої манери, факт і вигадка в його творах. Геродот про Скіфію. Скіфія і сучасні українські терени.
2. Плутарх і його доба: військова перемога римлян і культурна перемога еллінів. «Порівняльні життєписи» як пам'ятка історіографії і літератури.

II. Філософія (літературознавство)

3. Філософська і літературна діяльність Платона. «Діалоги» як їх синтез.
4. Арістотель – видатний еллінський мислитель, письменник і педагог, його життєвий шлях. «Поетика» – геніальна літературознавча праця, актуальна до нашого часу. Арістотелевські поняття «мімесис», «катарсис» та їхня еволюція від античності до сьогодення.

Самостійна робота № 3

Поезія вагантів

1. Хто такі ваганти?
2. Основні теми та ідеї поезії вагантів. Тема природи в поезії вагантів.
3. Творчість Вальтера Шатільонського, Архіпіїти Кельнського та Гуго Орлеанського.
4. Загальна характеристика збірника «Carmina Burana».

Основні поняття: міська література, ваганти, сатира, любовна тема.

Література:

1. Поезія вагантів / Переклад з латин. Мирона Борецького та Андрія Содомори. Львів : Вид во «Світ». 2007. 264 с. http://www.aelib.org.ua/texts/_vagantes_poetry__ua.htm
2. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури: навч. посібник. Львів : Вища школа, 1982. С. 79–82.
3. Бітківська Г.В. Тема природи в поезії вагантів. *Зарубіжна література в школах України*. 2009. № 7–8. С. 38–40. http://elibrary.kubg.edu.ua/8325/1/Bitkivska_ZLSHU_7_8_2009_GI.pdf

Самостійна робота №4

Нікколо Макіавеллі

1. Нікколо Макіавеллі: життєвий та творчий шлях.
2. Основні ідеї трактату «Державець».

3. Найвідоміша комедія Макіавеллі «Мандрагора».

Основні поняття: алегорія, анонімний твір, сарказм, очуднення.

Література:

1. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки ; Державець / Нікколо Мак'явеллі ; пер. з італ. Анатолія Перепаді ; передм. Ади Бичко ; Італ. ін т культури в Україні, НАН України, Ін т л ри ім. Т. Г. Шевченка. Х. : Фоліо, 2013. 509, [2] с. : іл., [1] арк. портр. (Бібліотека італійської літератури). http://shron.chtyvo.org.ua/Machiavelli_Niccolo/Derzhavets.pdf.
2. Макиавеллі Н. Державотворець : [політ. трактат] / Ніколо Макиавеллі ; [пер. В. Балог]. Київ : Арій, 2014. 223 с.
3. Дроздовський Д. Чи потрібен «Державець» в Україні? . День. – 2006. Режим доступу: https://day.kyiv.ua/uk/article/nota_bene/chi_potriben_derzhavec_v_ukrayini
4. Александров В.М., Додонова В.І. Оцінка й аналіз образів ідеального правителя у працях Платона та Ніколло Макиавеллі. jvestnik.sss.donnu.edu.ua/article/download/1197/1224

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	0,5 балів
2.	Добір достатньої кількості цитат та дотримання правил їх оформлення	0,5 балів
3.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	2 бали
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слов про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	1,5 бала
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	0,5 балів
Разом		5 балів

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за допомогою контрольного тестування з використанням:

ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури (І курс, денна)»

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=16917>

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=9929>

Студент виконує 30 тестових завдань, за які може отримати максимально 25 балів.

Оцінка	Критерії
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання**

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час заліку засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 4 кредитних модулів оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на практичних заняттях тощо) протягом семестру (див. 6.1).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для самоконтролю

I. Література Стародавньої Греції

1. Загальна характеристика та періодизація давньогрецької літератури.
2. Еллінський фольклор і міфотворчість. Основні цикли (кікли) еллінських міфів та їхній вплив на літературу.
3. Загальна характеристика архаїчного періоду еллінської літератури. “Гомерівське питання”.
4. Гомер. “Іліада”: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості.
5. Гомер. “Одіссея”: проблематика, система образів, художні особливості.
6. Гесіод. Поема “Роботи і дні”: проблематика, система образів, художні особливості.
7. «Батрахоміомахія» пародійна паралель до “Іліади”. Питання про авторство «Батрахоміомахії».
8. Езоп легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі.
9. Еллінська лірика, її провідні жанри та найголовніші представники.
10. Особливості творчості Сапфо (або Алкея, Анакреонта, Алкмана, Тіртея, Архілох – одного з ліриків, за вибором студента).
11. Походження та особливості еллінської драми.
12. «Поетика» Арістотеля і теорія драми (зокрема – поняття «катарсис», «мімезис»).
13. «Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий» («Перси», або трилогії «Орестея» – одного твору за вибором студента).

14. Софокл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Едіп цар/тиран» (або «Антігона» – за вибором студента).
15. Еврипід. Проблематика, композиція, система образів, літературне відлуння трагедії «Медея» (або «Іпполіт» – за вибором студента).
16. Рання («політична») аттична комедія. Арістофан. Проблематика, система образів комедії «Лісістрата» (або «Хмари», «Жаби», «Вершники» – однієї, за вибором студента).
17. Пізня («сімейно побутова») аттична комедія. Менандр. Загальна характеристика комедії «Третейський суд» (або «Відлюдник» за вибором студента).
18. Плутарх. Нарис життя та особливості творчості. Загальна характеристика «Порівняльних життєписів».
19. Лонг. Психологічний пасторальний (буколістичний) роман «Дафніс і Хлоя»: стилістичні особливості, проблематика, система образів.

II. Література Стародавнього Риму

1. Особливості та періодизація давньоримської літератури. Вплив на неї еллінської культури.
2. Плавт. Композиція, проблематика та система образів комедії «Скарб» (або «Псевдол» – за вибором студента).
3. Теренцій. Композиція, проблематика та система образів комедії «Свекруха» (або «Брати» – за вибором студента).
4. Загальна характеристика римської літератури кінця Республіки. Діяльність гуртка неотериків. Особливості творчості Катулла.
5. Період становлення Імперії або «доба Августа» «золота доба» давньоримської літератури. Діяльність гуртка Мецената.
6. Вергілій. Нарис життя та особливості творчості. «Буколіки», «Георгіки»: загальна характеристика.
7. Вергілій. «Енеїда»: творча історія, проблематика, система образів, літературне відлуння. Вергілій і Гомер.
8. Овідій. Нарис життя та особливості творчості. Лірика. Поєми. Художні особливості «Метаморфоз».
9. Гораций. Нарис життя та особливості творчості. «Послання до Пізонів» та ода «До Мельпомени» («Пам'ятник»), їхнє відлуння в світовій літературі.
10. Апулей. Роман «Золотий вісюк»: загальна характеристика.
11. Загальна характеристика античної літератури, її історичне значення. Найвидатніші українські перекладачі античних авторів.

Історія зарубіжної літератури Середньовіччя

1. Література Середньовіччя, її основні риси та періодизація.
2. Джерела середньовічної літератури.
3. Загальна характеристика літератури раннього середньовіччя.
4. Особливості ранньосередньовічного героїчного епосу (на матеріалі кельтського епосу).
5. Періодизація середньовічної латиномовної літератури.
6. «Пісня про Роланда» як зразок класичного героїчного епосу (епічний гіперболізм, поетичні формули, повтори, роль фантастичних мотивів тощо).
7. Проблематика та особливості композиції «Пісні про Роланда».
8. Іспанський героїчний епос. «Пісня про мого Сіда»: проблематика, композиція, жанрові особливості.

9. Німецький героїчний епос. “Пісня про Нібелунгів”: проблематика, композиція, жанрові особливості.
10. Специфічні особливості розвитку епосу у слов’ян. Пісні про королевича Марко.
11. Типологічні подібності в середньовічній літературі Західної Європи і Сходу. Основні мотиви середньовічної лірики Сходу (на матеріалі творчості одного з поетів за вибором студента).
12. Прованс і його роль в розвитку лицарської лірики. Основні форми, жанри і тематика поезії трубадурів.
13. Найзначніші представники поезії трубадурів та міннезінгерів Рюдель, Борн, Фогельвайде.
14. Лицарський роман, його різновиди та художня своєрідність.
15. Античний цикл лицарських романів (романи про Олександра Македонського та ін.).
16. Романи бретонського циклу. Куртуазна обробка кельтських народних оповідей.
17. Творчість К. де Труа. Загальна характеристика одного з романів К. де Труа (на вибір студента).
18. Артурівський цикл лицарських романів. Система персонажів та символіка циклу.
19. “Роман про Трістана та Ізольду”: проблематика, система образів, значення для художньої прози епохи.
20. Обробка сюжету “Романа про Трістана та Ізольду” різними авторами. Історія реконструкції і дослідження тексту, основні літературознавчі джерела.
21. Романи греко візантійського циклу. Лірична повість про Окассена і Ніколет.
22. Загальна характеристика середньовічної міської літератури. Фабліо та шванк.
23. “Роман про Лиса”, його демократичні тенденції, поетизація образу Лиса. Художні особливості переспіву В.Коптілова.
24. Поезія вагантів та її значення для розвитку антиаскетичних і демократичних мотивів середньовічної літератури.
25. Проблематика, система образів та утопічні мотиви кращих зразків поезії вагантів.
26. Життя й творчий шлях Данте.
27. Лірична збірка Данте “Нове життя”, її будова. Зв’язок з поезією “солодкого нового стилю”, нові ренесансні риси.
28. Особливості жанру й композиції “Божественної комедії” Данте.
29. Середньовічні і ренесансно гуманістичні риси “Божественної комедії” Данте.
30. Середньовічна література у європейській та українській літературній традиції.

Історія зарубіжної літератури Відродження

1. Загальна характеристика літератури доби Відродження.
2. Франческо Петрарка: нарис життя і творчості.
3. Збірка ліричних поезій Петрарки “Канцоньєре”: гуманістичний зміст, особливості поетичної майстерності.
4. Значення Петрарки для розвитку європейської лірики.
5. Джованні Боккаччо: нарис життя та творчості.
6. Жанрові ознаки збірки новел Боккаччо “Декамерон”. Сюжетне обрамлення і його ідейно художнє призначення.
7. Головні теми новел “Декамерона”. Широта охоплення в них реальної дійсності.
8. Розвиток жанру новели у „Декамероні” Бокаччо.
9. Жанр балади у творчості Франсуа Війона.
10. Франсуа Рабле: нарис життя та творчості.
11. Історія створення та джерела роману Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”.
12. Критика схоластики, аскетизму і захист гуманістичного ідеалу виховання всебічно розвиненої людини у романі Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”.

13. Критичне зображення різних сторін феодального суспільства у романі Рабле.
14. Характеристика головних образів роману (Гаргантюа, Панург та ін.).
15. Своєрідність творчого стилю Рабле (гротеск, сміхові прийоми, особливості оповіді тощо).
16. Життя і творчий шлях Сервантеса.
17. Роман Сервантеса “Дон Кіхот”: сюжетно композиційні особливості.
18. Широке охоплення соціальної дійсності в романі “Дон Кіхот”.
19. Характеристика образу Дон Кіхота, його соціальний і філософський зміст.
20. Характеристика образу Санчо Панси.
21. Збірка новел Чосера “Кентерберійські оповідання”. Особливості побудови збірки.
22. Вільям Шекспір: нарис життя та творчості.
23. “Шекспірівське питання”.
24. Сонети Шекспіра як сюжетний цикл. Філософське осмислення дійсності в них.
25. Особливості комедій Шекспіра (на матеріалі комедії “Венеціанський купець”).
26. Своєрідність трагічного конфлікту в ранній трагедії Шекспіра “Ромео і Джульєтта”.
27. Трагедія Шекспіра “Гамлет”: сюжет, композиція, проблематика.
28. Образ Гамлета. Проблема гамлетизму.
29. Сюжет та система образів трагікомедії „Буря”.
30. Символіка трагікомедії „Буря”.

**VII. Навчально методична карта дисципліни «Світова література: Історія зарубіжної літератури»
для денної форми навчання**

Разом: 120 год., лекції – 16 год., практичні заняття – 40 год., самостійна робота – 56 год., МК – 8 год., залік

Модуль 1-2

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II					
Назва модуля	Література Стародавньої Греції					Література Стародавнього Риму					
Кількість балів за модуль	132 бали					132 бали					
Лекції	1			2		3			4		
Теми лекцій	Вступ. Загальна характеристика та періодизація давньогрецької літератури 1 б			Давньогрецька драма. Арістотель про теорію драми 1 б		Загальна характеристика та періодизація давньоримської літератури 1 б			Вергілій. «Енеїда». Антична література та світовий культурний процес 1 б		
Теми практичних занять	Давньогрецький епос 1 + 10 б.	Давньогрецька лірика 1 + 10 б.	Давньогрецький театр. Есхіл 1 + 10 б.	Творчість Софокла та Евріпіда 1 + 10 б.	Еллінська комедія 1 + 10 б.	Давньоримський театр 1 + 10 б.	Давньоримська Лірика. Катулл	Горацій. Овідій. 1 + 10 б.	Вергілій. «Енеїда» 1 + 10 б.	Античний роман 1 + 10 б.	
Бали	5 практичних занять x 10					45 практичні заняття x 10					
Самостійна робота	Тема 1 (5 балів) Тест 1 (5 балів)					Тема 2 (5 балів) Тест 2 (5 балів)					
Мод. контр. робота	25 б.					25 б.					

Модуль 3-4

Тиждень	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	XI
Модулі	Змістовий модуль III					Змістовий модуль IV					
Назва модуля	Історія зарубіжної літератури Середньовіччя					Історія зарубіжної літератури Відродження					
Кількість балів за модуль	132 бали					132 бали					
Лекції	5			6		7			8		
Теми лекцій	ВСТУП. Специфіка Середньовіччя як історичної і культурної доби. Загальна характеристика літератури раннього та зрілого Середньовіччя 1 б			Міська література. Творчість Данте 1 б		Специфіка Відродження як культурної і історичної доби. Італійське Відродження 1 б			Німецька та англійська література доби Відродження 1 б		
Теми практичних занять	Героїчний епос раннього середньовіччя 1 + 10 б.	“Пісня про Роланда” як вершина героїчного епосу 1 + 10 б.	Німецький героїчний епос «Пісня про Нібелунгів» 1 + 10 б.	Рицарський роман як новий жанр середньовічної літератури 1 + 10 б.	Данте Аліг'єрі. Божественна комедія 1 + 10 б.	Художні особливості сонету як жанру (Данте, Петрарка, Ронсар) 1 + 10 б.	Сервантес. Дон Кіхот 1 + 10 б.	В. Шекспір. Ромео і Джульєтта. 1 + 10 б.	В. Шекспір. Гамлет. 1 + 10 б.	В. Шекспір. Буря 1 + 10 б.	
Бали	5 практичних занять x 10					5 практичних занять x 10					
Самостійна робота	Тема 3 (5 балів) Тест 3 (5 балів)					Тема 4 (5 балів) Тест 4 (5 балів)					
Мод. контр. робота	25 б.					25 б.					
Заг. кількість балів 1-4 модуль 528, коефіцієнт 5,28											
Підсумковий контроль	Залік										

8.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА
Модуль 1 2
I. ХУДОЖНІ ТВОРИ
ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ТЕКСТУАЛЬНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

<ul style="list-style-type: none"> ● Гомер. “Іліада”. “Одіссея”. ● Гесіод. “Роботи і дні”. ● «Батрахоміомахія». ● Езоп. Байки. ● Тіртеї. Лірика. ● Архілох. Лірика. ● Алкеї. Лірика. ● Сапфо. Лірика. ● Алкман. Лірика. ● Анакреонт. Лірика. ● Есхіл. “Прометей прикутий”. ● Софокл. «Едіп цар». “Антігона”. ● Еврипід. “Медея”. ● Арістофан. “Хмари”. “Лісістрата”. ● Менандр. “Третейський суд” (або інша). ● Геродот. “Історія”. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Плутарх. “Порівняльні життєписи”. ● Арістотель. “Поетика”. ● Лонг. “Дафніс і Хлоя” ● Плавт. “Скарб”. ● Теренцій. “Свекруха” (або інша). ● Катулл. Лірика. ● Вергілій. “Буколіки”. “Георгіки». ● «Енеїда”. ● Горацій. «До Пізонів» «До Мельпомени». ● Овідій. “Метаморфози”. “Сумні елегії”. ● Петроній. «Сатири» («Сатирикон»). ● Апулей. “Метаморфози” («Золотий віслик»).
---	--

II. КРИТИЧНА ЛІТЕРАТУРА. ІНТЕРНЕТНІ ДЖЕРЕЛА.

- Антична література: Хрестоматія / Упор. О.І.Білецький. К.: Радянська школа, 1968
- Бібліотека світової літератури (БСЛ). Харків: Фоліо (відповідні томи; серія за ред. Д.С.Наливайка).
- Від античності до класицизму: Хрестоматія. К.: УАВЗЛ, 2000
- Дафніс і Хлоя . Пізній еллінський роман. Дрогобич: Коло, 2004 (серія “Бібліотека античної літератури” (БАЛ) за ред. М.І.Борецького)
- Ковбасенко Ю. І. Антична література: навчальний посібник. К.: Вид во КМПУ «Університет», 2015. 256 с.
- Ковбасенко Ю. І. «Надгробків царських мармурові плити переживе потужний мій рядок?» (авторerefлексія геніїв на порозі Канону) . *Studia Philologica (Філологічні студії)* : зб. наук. праць / редколегія: І. Р. Буніятова, Л. Є. Белехова [та ін.]. К.: Київ. Ун т ім. Б.Грінченка, 2015. Вип. 4. С. 86 91
- Мегела І. Ейдоси літературознавчого дискурсу : монографія. К.: Либідь, 2016. 408с.
- Пащенко В.І, Пащенко Н.І. Антична література : підручник для ВНЗ. К.: Либідь, 2001.
- Прокаєв Ф. та ін. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навчальний посібник для студентів педагогічних інститутів. К.: Вища школа, 1994.
- Содомора А. О. Менандр. Історія одного перекладу, або Моя перша книжка. Львів : Літопис, 2017. – 526 с.
- <http://www.antiquis.lib>
- <http://www.ae.lib.narod.ru>

Модуль 3- 4

Основна: Художні тексти

Література Середньовіччя

1. **Ірландський епос** (Бій Кухуліна з Фердіадом. Смерть Кухуліна. Переслідування Діармайда і Грайне)
2. **Старша Едда.**
3. **Августин Аврелій.** Сповідь.
4. **Поема про Беовульфа.**
5. **Пісня про Роланда.**
6. **Пісня про мого Сіда.**
7. **Пісня про Нібелунгів.**
8. **Роман про Трістана та Ізольду.**
9. **Вольфрам фон Ешенбах.** Парцифаль.
10. Роман про Ренара.
11. **Абеляр П.** Історія моїх бідувань.
12. **Данте Аліг'єрі.** Нове життя. Божественна комедія.

Література Відродження

13. **Петрарка.** Канцоньєре.
14. **Бокаччо Д.** Декамерон.
15. **Макіавеллі.** Державець.
16. **Брант С.** Корабель дурнів.
17. **Еразм Роттердамський.** Похвала Глупоті.
18. **Війон Франсуа.** Малий заповіт. Великий заповіт.
19. **Рабле Ф.** Гаргантюа і Пантагрюель.
20. **Монтень М. де.** Проби.
21. **Сервантес Сааведра М. де.** Дон Кіхот. Повчальні новели (1 2).
22. **Мелорі Т.** Смерть Артура.
23. **Чосер Дж.** Кентерберійські оповідання.
24. **Шекспір В.** Венецький купець. Сонети. Ромео і Джульєтта. Гамлет. Отелло. Король Лір. Буря.

Підручники

1. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження: Підручник / За ред. Я. І. Кравця. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011. 476 с.
2. Качуровський І.В. Генерика і архітектоніка. К.: Вид. дім „Києво Могилянська академія”, 2005. 382 с.
3. Ковбасенко Ю.І. Доба Середньовіччя. К., 2009.
4. Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О. Висоцької. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.

Додаткова:

1. Біблія : Святе письмо / пер. І. Огієнка. Випр. вид. Київ : Асоціація ”Духовне відродження”/ Mission Eurasia : Дорога Правди : Книгоноша, 2015. 1226 с.
2. Борискіна, К. В. “Юлій Цезар” В. Шекспіра: особливості поетики та рецепції : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Борискіна Ксенія Володимирівна ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2014. 20 с.
3. Бусел Г. П. Жанр біографії у творчості Ентоні Берджеса (на матеріалі творів «На сонце не

- схожі» та «Шекспір»): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Бусел Ганна Павлівна ; М во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун т ім. О. Гончара. Дніпропетровськ, 2015. 18 с.
4. Ващук Л. В. Ренесансний правитель: образ Франциска I Валуа за його ордонансами та свідченнями сучасників : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02 / Ващук Людмила Вікторівна ; М во освіти і науки України, Київ. нац. ун т ім. Т. Шевченка. Київ, 2016. 16 с.
 5. Власенко Н. І. Проблема генези англійського роману Відродження : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Власенко Наталія Іванівна ; М во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун т ім. О. Гончара. Дніпропетровськ, 2015. 24 с.
 6. Грушевський М.С. Історія української літератури: В 6 т. Т. 2. К.: Либідь, 1993. С. 159–221.
 7. Данте і Україна / Уклав М. Стріха. К., 2000.
 8. Керецман Н. П. Середньовічна церква в іменах, термінах і назвах : глосарій / Керецман Н. П. ; М во освіти і науки, ДВНЗ "Ужгород. нац. ун т", Іст. ф т, Каф. історії стародав. світу і серед. віків. Ужгород : Говерла, 2015. 301 с.
 9. Козлик І.В. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя і доби Відродження. Ч. 1. Івано Франківськ, 2001. 126 с.
 10. Корнелюк Б. В. Художній світ історичної хроніки "Річард III" Вільяма Шекспіра та її інтермедіальні проєкції в світлі теорії інтернаціональності : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Корнелюк Богдан Васильович ; НАН України, Ін т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2016. 20 с.
 11. Корнієнко В. В. Коридори часу: середньовічні київські графіті. Київ : Либідь, 2016. 61, [1] с.
 12. Коцєруба О. М. Лінгвістичні ідеї Данте і їх вплив на європейське мовознавство : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15 / Коцєруба Ольга Миколаївна ; М во освіти і науки України, Київ. нац. ун т ім. Т. Шевченка. К., 2013. 16 с.
 13. Литвинов В.Д. Латинська мова. Елементарний курс. К.: Видавничий дім „Києво Могилянська академія”, 2002. 95 с.
 14. Майстрєнко Л. В. Типологія і трансляція міфологеми еросу у творах Вергілія, Овідія, Данте, Шекспіра : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Майстрєнко Людмила Володимирівна ; М во освіти і науки України, Бердян. держ. пед. ун т. Бердянськ, 2016. 19 с.
 15. Мегєла І. П. Література європейського середньовіччя : курс лекцій. Київ. нац. ун т ім. Т. Шевченка, Ін т філології, Каф. заруб. літ. Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2016. 409, [1] с.
 16. Міненко О.В. Рецепція Вільяма Шекспіра в українських перекладах ХІХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Міненко Олеся Василівна ; М-во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун т ім. О. Гончара. Д., 2013. 20 с.
 17. Москвітїна Д. А. Американська парадигма рецепції Вільяма Шекспіра за часів просвітництва і романтизму : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Москвітїна Дар'я Анатоліївна ; НАН України, Ін т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2014. 23 с.
 18. Петрова О. "Комедія" Данте Аліг'єрі : мистец. комент. ХІV – ХХ ст. ; [пер. англ. А. Куликова] ; Італ. ін т культури в Україні, Т во Данте Аліг'єрі у Києві. К. : Факт, 2009. 417, [2] с. : іл.
 19. Пронкевич О. Дон Кіхот : роман, міф, товар. К. : Аграр Медіа Груп, 2012. 197 с.
 20. Стріха М. Данте й українська література. Досвід рецепції на тлі „запізнілого націєтворення”. К.: Критика, 2003. 164 с.
 21. Храброва Г. М. Специфіка художньої репрезентації гендерного дискурсу в ранніх поемах В. Шекспіра : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Храброва Ганна Миколаївна ; Чорномор. держ. ун т ім. П. Могили. Миколаїв, 2012. 22 с.
 22. Цебрій І. В. Героїчне Середньовіччя в театральних образах : [посіб. для студентів ВНЗ :

у 2 кн.] / [редагування драматичних творів та авт. комент. до них] Ірина Цебрій. Полтава : ПНПУ, 2014. 287 с.

23. Шаповалова М.С. Шекспір в українській літературі. Львів, 1976.

24. Школа І. В. Особливості рецепції роману М. Сервантеса "Дон Кіхот" в українській та англійській прозі 10 20 х років ХХ ст. : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Школа Ірина Вікторівна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун т ім. Т. Шевченка. К., 2012. 20 с.

25. Якимович О. Л. Історіософсько культурологічний образ середньовіччя у творчості вісниківців : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Якимович Олена Леонідівна ; Київ. ун т ім. Б. Грінченка. К., 2013. 19 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. – Режим доступу: <http://ae.lib.org.ua/>
2. Бібліотека українських підручників. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Український шекспірівський портал. – Режим доступу: <http://shakespeare.zp.ua/>
4. <http://kuzmenko.org.ua/lithistories/medieval>